

TINGSTEN BEMÖTER MYRDAL:

Jag beskylldes på en gång
för lögn och indiskretion

Professor Herbert Tingsten bemöter här det angrepp mot hans skildring av förspillet till "ryssavtalet" 1946 som dåvarande handelsministern, professor Gunnar Myrdal, levererade i måndagens nummer av Dagens Nyheter. Professor Myrdal förnekade där att några otillbörliga påtryckningar förekom mot svenska industrier i samband med det ryska handelsavtalet. Dagens inlägg av professor Tingsten har ringts in från Frankrike.

Blott ett par ord om den allmänna karaktären av Myrdals framställning. Han talar mycket om ting som inte har ett dugg med denna sak att göra, redogör för sina åsikter under gången tid, för de lidanden han genomgått, betonar sin förträfflighet, uppträder som den vetenskapligt helt inriktade som ett ögonblick stiger ur elfenbenstornet för att koncentrerat, som det heter, svara på en kritik, väl att märka framförd för 17 år sedan och då utförligt diskuterad. Det mesta i denna eländiga och förvirrade egocentricitet går jag förbi.

Vad gäller saken? Under debatten om det ryska avtalet på sommaren och hösten 1946 påstod Dagens Nyheter att regeringen, eller riktigare handelsminister Myrdal, på skilda sätt sökt öva påtryckning mot svenska industrier för att få dem att gå med på prestationer i enlighet med det till-

tänkta avtalet. Vi — eller om man så vill jag, som skrev de ivrigaste ledarna — stödde oss på uppgifter av industrimän, särskilt direktör Thorsten Ericson i Asea. Då i ledare och referat Ericsons uppgifter, givna inför utrikesutskottet den 21 oktober, relaterades i Dagens Nyheter beskylldes jag på en gång för lögn och indiskretion — en egendomlig kombination. Jag ansåg mig då inte — kanske med orätt — kunna ge det enkla och sanna svaret att meddelandena före utrikesutskottets sammanträde givits mig av hr Ericson, som efter sammanträdet enligt avtal blott ringde till mig för att tala om att han redogjort för saken i nämnden och sålunda på pressens frågor kunde svara att han ej efter sammanträdet givit en intervju.

Nu har jag ansett mig kunna tala om hur det förhöll sig som ett självfallet led i mina memoaren.

Myrdal talar om att jag skrivit detta som en hämnadeakt mot hr Ericson. Ingenting är mig mera främmande. Myrdal noterar att jag själv erkänner mig ha varit upphetsad i det angivna läget 1946 och att Ericson likaledes var nervös — därför skulle, menar han, min då givna redogörelse vara felaktig. Men han glömmer att nämna att upphetsningen och nervositeten just berodde på det oerhörda som troddes eller påstods ha hänt — att ett statsråd hotade svenska företag med repressalier för att få dem mjuka mot regeringen. Naturligtvis är jag inte säker på om alla de uppgifter jag fick och relaterade under striden är riktiga; jag betonar detta i memoarerna, vilket är självfallet med tanke på att jag ej personligen var med eller kunde vara med om de nämnda samtalen mellan Myrdal och industriledare — jag fick meddelanden i andra hand.

Men vad jag är säker på är att mina anteckningar, nedskrivna omedelbart efteråt — den 23 oktober — innehåller riktiga uppgifter om de redogörelser som lämnats mig. Tror någon att jag författat dem i efterhand eller att jag diktat ihop dem då för framtida bruk eller att jag tvungit mina medarbetare Kihlberg och Lindberger att bestyrka deras riktighet om de var falska? Nej, det kan ingen tro — utom möjligen Myrdal 1963. Jag vill nämna att vi begärde företräde inför utrikesutskottet för att meddela vad som hänt, men fick avslag.

Myrdal växlar mellan smicker mot direktör Ericson och hot om rättsliga åtgärder mot dem som sprider de relationer som gavs 1946. Tror Myrdal verkligen att han skall lyckas förbjuda återberättande av uppgifter som stod i Dagens Nyheter för 17 år sen? Nej, den påtryckningen går inte.

HERBERT TINGSTEN